BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 14 Luni 16 Ianuarie 1939
14 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O LACUNĂ

Noua lege administrativă a dat o atenție deosebită promovării chestiunilor culturale, impunând anumite îndatoriri organelor municipale în această direcțiune de interes general.

Faptul că în compunerea consiliilor comunale vor intra în mod obligatoriu reprezentanți ai învățământului și ai cultului, constitue o garanție că scopul urmărit va putea fi atins.

In aceste condițiuni, este legitimă speranța că unele lacune, care au durat prea mult din cauza deficitului de orizont intelectual în conducerea multor localități, vor dispărea mai curând sau mai târziu.

Una din aceste lacune este indiferența față de oamenii cari au sporit simțitor patrimoniul național, sub toate aspectele lui, indiferență manifestată în nenumărate locuri unde ei s'au născut, au trăit și au activat.

Se obicinuește pretutindeni să se fixeze pe fostele locuințe ale personalităților excepționale inscripțiuni arătând recunoștința și admirația contimporanilor pentru scriitorii, artiștii, savanții, oamenii de stat cari au onorat deopotrivă și țările lor, și localitățile de unde au purces, unde au produs sau unde au săvârșit capodopere ori acte mari.

Ceva mai mult, aceleași nume de figuri strălucite sunt întâlnite adesea în diferite locuri, în legătură cu anumite faze, evenimente, descoperiri, capodopere din evoluția lor, folositoare de multe ori și dincolo de hotarele națiunilor cărora au aparținut.

In orașe mari sau mici, în sate depărtate, pe imobile impunătoare sau modeste, asemenea însemnări sunt menite să stimuleze naturile superioare ale generațiilor și să întrețină cultul datorit intelectualității, a cărei desvoltare formează una din mândriile de primul ordin ale tutulor popoarelor.

Monumentele, busturile, basreliefurile consacrate unui număr prea restrâns în raport cu multimea valorilor superioare, nu pot acoperi lacuna față de acelea despre care nimic nu amintește nici acolo unde s'au născut, sau au închis ochii, nici acolo de unde au împrăștiat lumina până la mari depărtări.

S'a mers atât de departe cu acest omagiu al posterității pentru predecesorii vrednici de slavă, în cât, chiar atunci când necesități inexorabile au determinat distrugerea fostelor locuințe, s'au fixat pe acele locuri plăci cu inscripțiuni de amintire.

Sunt nenumărate localități în țara noastră, care au avut norocul să-i procure sau să vadă activând poeți, prozatori, artiști, oameni de știință, oameni de stat, ale căror opere sunt clasice, ale căror acte sunt istorice, fără ca slovele săpate în piatră să aducă aminte localnicilor și trecătorilor că ei au fost odată pe-acolo.

Faptul că, totuși, în unele locuri s'a produs acest omagiu concret și etern, arată că el s'ar putea extinde oriunde se cuvine, dacă s'ar ivi inițiativele pe cât de necesare, pe atât de puțin pretențioase, întrucât sacrificiile implocate ar fi infime față de opera înfăptuită.

Operă ce poate fi așteptată cu încredere dela elementele culturale infiltrate administrației locale prin noul regim administrativ.

După vizita miniștrilor britanici la Roma

de I. LUGOSIANU

Trăim în timpuri de nestatornicie, în care prieteniile și înțelegerile dintre state trebuesc consolidate periodic prin vizite și declarații și dorința lor de pace afirmată zilnic prin discursuri.

In aceste condiții, observarea realistă a faptelor rămâne principalul criteriu de apreciere al observatorului politic.

Câteva realități esențiale încadrează vizita la Roma a d-lor Neville Chamberlain și Lord Halifax: De câteva săptămâni s'a făcut tăcere asupra revendicărilor coloniale germane. Reichul își îndreaptă tot dinamismul acțiunii sale metodice spre răsăritul Europei. In spre Apus, se restabilește o liniște, pe care o consacră reluarea unor raporturi normale cu Londra și semnarea unei declarații de neagresiune continentală cu Franța, încheiată — nu trebuie uitat — cu rezerva politicei axei Roma-Berlin. In acest timp, Italia rămâne asociată la politica răsăriteană a axei, dar străduințele ei de căpetenie se îndreaptă spre Mediterana și spre Africa, unde ea întâlnește două principale puteri interesate: Marea Britanie, cu care încheie un acord pentru menținerea statului quo și Franța, față de care își proclamă împotrivă deschis și cu hotărâre revendicările pe continent, în Mediterana, în Africa nordică și în cea orientală.

In Mediterana și Africa, de câțiva ani, s'au produs schimbări esențiale. Italia și-a dobândit un imperiu, recunoscut de Anglia și Franța. Libia, definitiv pacificată în 1926, transformată în provincie metropolitană în 1937, a devenit o bază posibilă de acțiune terestră și aeriană spre Egipt, Tunisia și Mediterana. Dodecanezul fortificat în deosebi cu prilejul războiului etiopian dă Italiei o situație strategică mai solidă în Mediterana orientală. In bazinul ei occidental stăpânirea de fapt a Balearelor și progresele necontenite ale naționaliștilor în Spania deschid politicii și strategiei italiene perspective, care acum câțiva ani nici n'ar fi putut fi întrezărite. Insula Pantelleria, de curând fortificată, străjuește strâmtoarea Siciliei, la jumătate calea între Africa și Europa. In ultimii zece ani flota italiană aproape s'a dublat, iar în ultimii cinci ani aviația și-a întreit efectivele. Prin acordurile italo-engleze din 16 Aprilie 1938, Italia fascistă a obținut paritatea politică cu Marea Britanie, care a aprobat — și prin vizita d-lui Chamberlain la Roma a consfințit din nou — aceste rezultate, care constituie noul statu-quo al Mediteranei.

In zona apuseană a Mediteranei acest statu-quo apare însă nesigur. Rezultatele războiului spaniol îl pot modifica oricând; revendicările italiene contra Franței dovedesc dorința de a-l modifica.

Ceiace este însă statu-quo pentru unii este și pentru alții. Schimbarea lui în Spania ar însemna o amenințare nu numai pentru comunicațiile franceze ci și pentru cele britanice; sporirea efectivelor din Libia ar constitui o primejdie nu numai pentru Tunisia, ci și pentru Egipt. Mediterana nu este pentru unii numai o cale mai lesnicioasă de comunicație, și pentru alții numai o mare teritorială indispensabilă existenței naționale. Ea este pentru toate Marile Puteri mediterane deopotrivă un drum imperial necesar și un element vital de siguranță strategică, economică și politică.

Oricât de unitară ar fi acțiunea diplomatică paralelă a axei Roma-Berlin în chestiunea Mediteraneei, era logic ca acțiunea concertată a Franței și Marei Britanii să se dovedească tot atât de solidară.

Imperiul colonial englez și cel francez s'au făcut pe vremuri unul contra altuia. Azi ele nu pot trăi unul fără celălalt. O atingere adusă unuia

(Continuare în pag. 2-a)

Alunecările de teren din jud. Buzău, continuă

Linia ferată pentru exploatarea forestieră de pe Valea Bâscei, distrusă

Darul armatei franceze

de AL. GREGORIAN

Cu prilejul decorării regimentului 3 artilerie care poartă numele Franței ca simbol al jertfei comune și al frăției latine de sâbii din marele război, armata franceză a trimis ostașilor noștri un dar de artă: o superbă statuă în bronz, sintetizând sub majestatea chivărei galice toate virtuțile eroice ale rasei, care își dau acolada peste veacuri dela Vercingetorix la Napoleon și la Joffre.

Emoționant, gestul acesta.

Armata franceză cu generalii ei destoinici, cu tradițiile ei militare care vin cu vuetele Rinului din istoria galilor și dela Louvois și Vauban, are în inima poporului român simpatii care nu se pot vesteji ușor. Nume ca ale lui Foch și Clémenceau și figura de legendă a aceluia pe care soldații noștri îl numeau pe front cu acea intimitate familiară „Taica Burtălău" se leagă prea strâns de dureri și bucurii românești și au rămas pentru totdeauna în istoria războiului întregitor. E greu să le uităm.

In ciuda curentelor politice care frământă viața Republicei de un veac și jumătate, oștirea franceză a rămas o forță unitară, străină de ideologii și de agitațiile doctrinare. Ea n'a fost nici cu Briand, nici cu d. Leon Blum: a rămas cu Patria, fulger în războae și aproape singurul pivot moral în vreme de pace al Franței. E un miracol, dar totdeauna a fost așa. Lovită de antimilitariști, de socialism, umilită de politicianism, armata franceză a rămas mereu aceeași, o putere disciplinată și o forță morală inegalabilă. Revizuirea celebrului proces Dreyfuss, regizată în tenebrele oculte, ar fi putut să-i slăbească resorturile morale, dar n'a atins-o cu nimic. Retorica înfierbântată a lui Jaurès ar fi putut s'o îmbrâncească în dezastru, s'o arunce în conflagrația din 1914 dezarmată și cu moralul distrus, s'o transforme în soviet anarhic — și ea ne-a dat epopeele homerice dela Marna și Verdun. Briand cu ficțiunea pactului dela Locarno, cu mistica geneveză, cu utopiile primejdioase ale dezarmării, cu planul Statelor Unite ale Europei și cu politica lui de concesiuni față de Germania lui Stresseman, ar fi putut s'o desorganizeze, s'o facă să plătească sângeros tot inventarul de erori al briandismului, dar ea, la grande muette, a stat mereu sentinelă cu prestigiul și autoritatea sa neclintită de pază peste destinul Patriei. Inscenarea dreyfussardă a fost o cabală și a rămas o monstruozitate. Jaurès și-a plătit convingerile printr'un glonț. Briand a murit și cântecul lui de violoncel a fost uitat. Pactul dela Locarno, care rămâne în fond cea dintâi lovitură dată tratatului dela Versailles, s'a fărâmițat. Mistica geneveză s'a risipit. Pacifismul a murit odată cu biblicul Henderson. Dar pe deasupra tuturor și peste toate aceste ficțiuni seducătoare generalii Franței au ridicat drapelul național, disciplina și virtutea oștirii republicane.

Cea mai bună politică externă, chiar în Franța, s'a făcut totdeauna cu armele. Louvois era ministru de război și conducea de sub arme întreaga politică europeană a epocii. El a alipit Franței republica Strasbourgului (cum Hitler Austria) fără să tragă o singură ghiulea, numai fiindcă armata lui era bine organizată, bine instruită și temută. Talleyrand însuși, unde arta negocierilor și dialectica juridică nu reușeau, recurgea la serviciile forței armate.

(Continuare în pag. 2-a)

Promovarea meritului

de I. VION

In aceste două decenii de după războiu, în permanență ne-am făcut ecoul năzuințelor, revendicărilor și necazurilor și ale masselor largi ale poporului și ale asociațiilor profesionale de tot soiul și ale elitelor intelectuale din toate domeniile.

In doleanțele acestora din urmă era mai ales indignarea împotriva faptului că era trecut pe planul al doilea, în preocuparea conducătorilor, tot ceeace constituiau faima, reputația și prestigiul unei țări: cultura, arta, știința reprezentate prin valori personale, cu cari, în toate timpurile și în toate locurile, ori ce popor s'a mândrit și s'a lăudat.

In fruntea piramidei sociale ajungând în deosebi, cei cari aveau reputația de buni electori, agenții cluburilor constituiau prima și aproape unica grije a potentaților ce se vedeau înconjurați în jilțurile Puterii.

Politica era singurul mijloc de parvenire, iar cei cari în laboratorii, în biblioteci, în sălile de cursuri își urmau vocațiunea în numele unui ideal de cultură ce călăuzește elita unei țări, treceau deseori nebăgați în seamă în erarhia valorificării meritelor stabilită de clubul respectiv, ce deținea vremelnic frânele guvernării.

Oameni necunoscuți, fără pregătire, fără merite, fără cultura cea mai elementară, erau plătiți PE LUNA, din banii statului, cu mai mult decât primeau pe un an întreg, cei mai mari savanți, cei mai de seamă profesori, cei mai înalți demnitari ai țării.

Erau secretari generali de ministere cari ocupau 4—5 slujbe deodată, erau slujbași mărunți pe la diferite „oficii" care își aranjau salarii de o sută de mii lei lunar, se inventau comisii și sub-comisii cu jetoane și cu tantieme, legea cumulului nu se aplica decât pentru unii, iar în acest timp nu se găseau banii necesari pentru cercetări științifice, pentru desăvârșirea pregătirilor pe care o țară era datoare să le facă, spre a fi la înălțimea progresului realizat de civilizația altor state.

Din acelaș domeniu al agenturii electorale „cu trecere", întreprinderile streine își recrutau membrii în consiliile de administrație plătiți în proporție cu favorurile ilicite pe cari le obțineau dela autorități, în dauna economiei generale a țării, în dauna contribuabililor. In cuvântarea rostită Miercuri seara la „Radio", d. Armand Căli-

(Continuare în pag. 2-a)

Intre profesori și elevi

de N. BATZARIA

Calitatea mea de modest scriitor pentru copii și de redactor al revistei „Universul Copiilor" îmi procură zilnic prilejuri de a avea contact cu lumea atât de simpatică și atât de interesantă a celor mici, de a asculta destăinuiri înduioșătoare și de a lua cunoștință de dorinți delicioase în naivitatea lor.

Dar printre acești cititori mici și drăguți sunt unii cari, din cauza ocupației sau a misiunei ce au părinții lor din partea guvernului, se găsesc vremelnic în țări străine și frecventează școalele din localitățile respective. Aceștia îmi împărtășesc prin scrisori impresiile și constatările lor, micile lor necazuri și prilejurile lor de bucurie și mulțumire.

Din aceste scrisori se cuvine să relevăm, în primul rând și cu un sentiment de satisfacție, dorul de țară și de tot ce este românesc, ce urmărește și frământă pe micuții, cari se află în străinătăți. Frumusețea orașelor și peisajelor străine nu le poate alina dorul de Țara Românească, de datinile și obiceiurile românești.

Când scriem acestea, avem înaintea noastră două scrisori, ce ne-au trimis la interval de vreo trei săptămâni micii prieteni Răzvan și Marizula, frățior și surioară, cari urmează la o școală primară din orașul Augsburg din Germania.

Iată, de pildă, câteva rânduri dintr'o scrisoare trimisă în ajunul Crăciunului: „Acum de Crăciun ne este mai greu. Nu vom vedea copii cu „steaua", nu vom auzi colindători, iar noi nu avem la cine să ne ducem să urăm... Mai stăm în Germania câteva luni, dar ne este așa dor de Țară, că, dacă ne-ar lăsa mama și tata, am veni pe jos".

In afară de această latură sentimentală, ce-i drept, firească, dar atâta de frumoasă, socotim că pentru toată lumea școlară dela noi prezintă un interes vrednic de subliniat informațiile ce-mi dau drăguții cititori numiți mai sus despre stările de lucruri dela școală și, în mod cu totul deosebit, despre raporturile dintre elevi și corpul didactic. Se va vedea că aceste raporturi sunt de adevărată prietenie și camaraderie și că firesc este să aibă o influență binefăcătoare asupra moralului elevului, asupra educației lui și asupra sentimentelor de părintească dragoste, ce trebue să aibă pentru profesorii săi.

Iată, reproduc întocmai un pasagiu din a doua scrisoare a micuțului Răzvan:

„Aici, toți profesorii stau numai cu noi. Nu au cancelarie. Oricât de dimineață m'aș duce, profesorul meu este la școală, iar pe tablă stă scrisă câte o temă pentru noi. La recreație, încuie ușa clasei și vine cu noi în

(Continuare în pag. 2-a)

Furtună violentă la Torino

Torino, 13 (Rador). — O violentă furtună a isbucnit ieri aici.

Sunt 73 de ani de când nu s'a înregistrat la Torino un asemenea fenomen în timpul iernei.

In toiul furtunii trăsnetul a căzut asupra unei case din Noncalieri, care a suferit serioase stricăciuni.

FILME

Două referate în materie de divorț:

Primul dosar. „Reclamantul cere desfacerea căsătoriei din cauza gravei ofense suferite din partea soției, în următoarele împrejurări. Plecând la serviciu, a constatat că gerul era mai periculos decât crezuse și s'a înapoiat spre a-și pune șoșonii. Inainte însă de a intra în curte, a fost mușcat atât de rău de câinele unui vecin, încât s'a crezut îndreptățit să facă acestuia observații și să-i ceară despăgubiri pentru paltonul sfâșiat. Când a pătruns în casa lui, a rămas uimit: soția reclamantului era acolo și numai în cămașă. Cerându-i explicații, ea a răspuns: „Ți-am spus de atâtea ori să nu faci economie de lemne, fiindcă eu nu pot să stau în frig și tu să te încălzești la biurou. Nu m'ai ascultat și m'ai forțat să profit de bunătatea vecinului, care are casa încălzită așa cum trebue". La întrebarea soțului: „Dacă zici că ești friguroasă, de ce stai desbrăcată?", pârâta a replicat: „Fiindcă era prea cald". Deși citată și procedura îndeplinită, soția nu s'a prezentat la a doua conciliere".

Al doilea dosar. „Acțiunea este a soțului, care arată că societatea unde este funcționar l-a însărcinat cu organizarea unei sucursale într'o localitate atât de îndepărtată, încât ar fi cheltuit salariul numai cu trenurile dacă soția sa n'ar fi convenit să se revadă numai după terminarea misiunei. Aceasta s'a prelungit însă peste prevederi din cauza dificultăților întâmpinate. Mare i-a fost indignarea în ziua când a primit dela soție scrisoarea depusă la dosar, în care spune că față de înmulțirea furturilor și a crimelor, a convenit cu un tânăr serviabil ca să-i țină tovărășie două nopți pe săptămână, pentruca răufăcătorii să știe că nu este singură. In cazul când soțul ar crede că nu e nevoe de două nopți pentru atingerea scopului urmărit în folosul căsniciei, ea consimte să aibă această apărare numai o noapte pe săptămână. In loc să răspundă în scris, soțul a luat trenul și, venind acasă, a găsit pe soție cu acel tânăr, care și-a justificat prezența arătându-i un act de căsătorie contractată cu pârâta, care a recunoscut că minți se spunând că nu este măritată. Citată în fața noastră, președintele tribunalului, soția a mărturisit faptul, și punându-i în vedere că, în afară de procesul de divorț, va fi trimisă în judecată pentru bigamie, a declarat că pedeapsa pentru acest delict este atât de blândă și de încurajatoare, în cât o preferă păstrării unui soț care pune mai presus interesele serviciului de cât pe ale soției. Se va da curs procesului". *Don José*

Hendrik Avercamp

PLĂCERILE GHEȚEI

(Vezi articolul din pag. II)